

Sikkerhets- og beredskapsplan for DNT Lillehammer

1. Gjeldende regelverk

DNTs turer og aktiviteter er regulert av produktkontrollloven og internkontrollforskriften, som skal forebygge at produkter og tjenester medfører helseskade. I tillegg gjelder lov om pakkereiser for enkelte turer. For DNT Lillehammer innebærer regelverket dokumentasjonsplikt, kunnskapsplikt, aktsomhetsplikt; plikt til å kartlegge risikoen ved aktivitetene og iverksette tiltak for å redusere eventuell risiko, samt en opplysningsplikt; plikt til å informere deltakere om risiko forbundet med aktiviteten.

2. Formål

Planen beskriver hvordan DNT Lillehammer gjennom systematisk sikkerhetsarbeid skal redusere sannsynligheten for at det skjer hendelser med alvorlig skade, i forbindelse med foreningens aktiviteter (turer, arrangementer, dugnader mm) eller ved bruk av foreningens hytter.

Planen er av overordna karakter, og sikkerhetsarbeidet konkretiseres nærmere blant annet gjennom følgende dokumenter:

- Retningslinjer for turledere
- Turleders kriseark
- Retningslinjer for dugnadsarbeid i felt

3. Planen gjelder for

- styret
- ansatte, komiteledere, leder DNT ung, leder DNT fjellsport
- turledere
- ledere for arrangement
- hyttetilsyn og dugnadsledere hytter
- dugnadsledere sti/løype

4. Ansvarsfordeling

4.1 Styret

Styret har et overordnet ansvar for sikkerhets- og beredskapsarbeidet i foreningen. Styret skal behandle og godkjenne sikkerhets- og beredskapsplanen og sørge for regelmessig oppdatering, minst en gang i året. Styret skal gjennom årlige budsjettprosesser sikre ressurser til gjennomføring av sikkerhets- og beredskapstiltak i tråd med planen. Dette gjelder bl.a. midler til innkjøp og vedlikehold av foreningens sikkerhetsutstyr og førstehjelpsutstyr, midler til kompetansehevende tiltak og utstyr til utleie.

4.2 Ansatte

Daglig leder skal følge opp styrets vedtak og bidra ved planlegging og gjennomføring av tiltak, samt informere om endringer som har sikkerhetsmessig betydning for aktiviteten. Daglig leder skal sørge for at sikkerhets- og beredskapsplanen er tilgjengelig på foreningens nettside.

Daglig leder skal sørge for at risikovurderinger er gjort og veilede turledere/dugnadsledere/arrangementsansvarlige i å utføre disse.

4.3 Komiteledere

Komitelederne skal sørge for informasjon om at det skal gjennomføres risikovurderinger av tiltak og aktiviteter i regi av egen gruppe/komite (turkomiteen, Barnas Turlag, DNT ung, DNT fjellsport, sti- og løypekomiteen og hyttekomiteen). I tillegg skal det sørges for at lederen av den aktuelle aktiviteten har tilstrekkelig kompetanse og kan gi riktig og grundig informasjon om aktiviteten på Aktivitetssystemet, som enten legges inn av turleder eller av andre etter avtale, jf veiledning for utarbeidelse av turbeskrivelser. Komitelederne skal melde inn ressursbehov til styret om nødvendig utstyr og opplæringstiltak, og skal bidra i planlegging og gjennomføring av kurs og kompetansehevende tiltak.

4.4 Turledere mm.

Av retningslinjer for tur- og aktivitetsledere og retningslinjer for dugnadsarbeid i felt, følger det hvilket ansvar som påligger turledere, ledere for arrangement, hyttetilsyn og dugnadsledere hytter samt dugnadsledere sti og løype.

4.5 Eksterne parter

Når foreningen kjøper tjenester fra andre (hundekjøring, klatring, skredkurs, brevandring mm), er selger av aktiviteten ansvarlig for sikkerheten. Daglig leder skal sørge for at det er inngått skriftlig avtale som beskriver ansvarsforholdet mellom DNT Lillehammer og selger av aktiviteten, der det fremgår at selger har et sikkerhetssystem som tilfredsstillende kravene i produktkontrollloven og internkontrollforskriften. For å klargjøre hvem som har hvilket ansvar i forbindelse med en slik aktivitet, skal det benyttes mal som ligger på Foreningsnettet, under oppdragsavtale/samarbeidsavtale.

5. Hovedelementer i sikkerhets- og beredskapsarbeidet

DNT Lillehammer skal ivareta sikkerhet knyttet til turer, aktiviteter, hyttedrift og stier/løyper i tråd med offentlige krav og retningslinjer fra DNT sentralt, foreningens vedtekter og retningslinjer.

5.1. Turer og arrangementer

Med unntak av trilleturer og aktiviteter i regi av Turboklubben, skal alle turer og arrangementer i regi av turkomiteen, DNT tilrettelagt, Barnas Turlag, DNT ung og DNT fjellsport legges inn i Aktivitetssystemet. Turleder for den enkelte aktiviteten skal ha tilstrekkelig dokumentert kompetanse, jf blant annet DNTs turlederstige. Risikovurdering av turen skal gjøres i DNT Trygg.

Risikovurderingen skal gjøres i forkant av turen/arrangementet. Turbeskrivelsen skal være utformet slik at turdeltakerne blir kjent med fare og vanskelighetsgrad. Nødvendig førstehjelps- og sikkerhetsutstyr skal medbringes på turen/arrangementet, jf ellers detaljert beskrivelse i retningslinjer for turledere.

5.2 Dugnadsarbeid

Skriftlig risikovurdering gjennomføres av leder av hyttekomiteen/sti -og løypekomiteen/ dugnadsansvarlig (må avklares før tiltaket iverksettes) når dette er relevant for dugnader knyttet til:

- Rydding, merking, klopplegging osv av sti- og løypenettet
- Bygge- og vedlikeholdsarbeid på foreningens hytter

Det må særlig vurderes behov for sikkerhetsutstyr som hjelm, vernesko, fallsele etc. ved bruk av redskaper (motorsag, ryddesag o.l.). Ved byggearbeider må bruk av stillas og sikringsutstyr særskilt vurderes.

Det skal være minimum to personer på oppgaver som innebærer risiko f.eks. dersom arbeidet skjer langt fra folk, i vanskelig terreng, i områder med dårlig mobildekning, eller innebærer bruk av redskaper som potensielt kan gi stor skade. Dette for å kunne yte førstehjelp og tilkalle hjelp i tilfelle ulykke.

5.3 Hyttedrift

Leder av hyttekomiteen/hyttetilsyn er ansvarlig for at risikovurdering blir ivaretatt, jf håndbok for hyttedrift. Det er særlig viktig med vurdering av følgende risikofaktorer, jf kontrollskjema for brannvern.

- Brannslukkerapparat skal kontrolleres hvert år og ikke være eldre enn 5 år.
- Alle gasslanger skal byttes hvert 5 år.
- Brannfare ved bruk av ovner og stearinlys/åpen flamme
- Gasslekkasje/eksplosjon ved oppbevaring og bruk av gassbeholdere
- Vannforsyning og ev. fare for forurensning av vannkilde
- Smittefare ved sykdom, hygieniske forhold

5.4 Kanoutleie

DNT Lillehammer er ansvarlig for at kanoene og sikkerhetsutstyret er i forsvarlig stand. Ansvaret påligger hyttetilsynet på Kroken, Djupslia og Vestfjellhytta. Hyttetilsynet må gi daglig leder beskjed ved mangler og skader. Kanoene på Kroken leies ut på Vandreskoen, som sørger for at leietaker undertegner et skjema som beskriver ansvar og forpliktelser for hhv DNT Lillehammer og leietaker. For kanoene på Vestfjellhytta og Djupslia er det hengt opp informasjon på hyttene om ansvar og plikter for låntaker.

5.5 Kompetanseutvikling

5.5.1 Turlederutdanningen

Turlederutdanningen er bærebjelken i sikkerhetsarbeidet for DNT Lillehammers turer og aktiviteter, jf også «DNTs ansvar for tilrettelegging av trygg aktivitet». Det er styrets ansvar å kvalitetssikre turlederutdanningen på alle nivåer, gjennom godkjente kurs eller kvalifisering gjennom realkompetanse. Instruktørene på turlederkursene må ha kunnskap og trygghet til å avdekke kursdeltakere som ikke vil være egnet som turleder. Avslag om godkjenning skal begrunnes skriftlig.

DNT Lillehammer skal arrangere ambassadørkurs, aktivitetslederkurs, nærturlederkurs og grunnleggende turlederkurs ved behov, enten i egen regi eller i samarbeid med andre DNT-foreninger. Plasser på sommer- og vinterturlederkurs kjøpes av andre medlemsforeninger.

Om turlederutdanningen: <https://www.dnt.no/turleder>

5.5.2 Turledersamlinger

DNT Lillehammer skal invitere til samlinger for foreningens turledere (alle nivåer) 1-2 ganger i året, der erfaringsutveksling og refleksjoner rundt turleders rolle og ansvar er sentralt. Sikkerhets- og beredskapsarbeid skal inngå som tema i samlingene. Dette kan f.eks. være erfaringer med turbeskrivelser, risikovurdering av turer, varslingsrutiner ved uhell, førstehjelp.

5.5.3 Førstehjelpskurs

DNT Lillehammer skal sørge for at det gis tilbud om årlig førstehjelpskurs enten i egen regi eller av andre organisasjoner. Førstehjelpskurs er obligatorisk for ledere av friluftsskolen.

5.5.4 Andre kurs

DNT Lillehammer skal tilby andre relevante kurs og opplæringstiltak etter behov. Dette kan være alt fra veiledning i utarbeidelse av turbeskrivelse og utfylling av risikovurderingsskjema, til kurs i bruk av kart og kompass/GPS, eller HMS- kurs for hyttetilsyn og dugnadsansvarlige. I samarbeid med andre foreninger i DNT tilbys spesialiserte kurs innen skred, klatring, brevandring og padling.

5.6 Sikkerhetsutstyr

DNT Lillehammer har et begrenset lager med turutstyr for utlån, bl.a. førstehjelpsutstyr. Det må etableres rutiner for materialforvalter, som har ansvar for ettersyn og vedlikehold av felles sikkerhetsutstyr og innkjøp av nytt felles utstyr ved behov. Vandreskoen AS har ihht samarbeidsavtale med DNT Lillehammer ansvar for etterfylling og vedlikehold av førstehjelpsutstyr.

Turer: Retningslinjer for tur- og aktivitetsledere sier at turleder alltid skal ha nødvendig sikkerhetsutstyr som for eksempel mobiltelefon, kart, kompass, vindsekk og førstehjelpspakke. Behovet for annet sikkerhetsutstyr vil variere mye avhengig av turens lengde, årstid og vanskelighetsgrad. Det kan være redningsvester på kanoturer, ispigger på skøyteturer, eller klatretau og navigeringsutstyr på tøffere fjellturer. Det er turleders ansvar å vurdere hva som er nødvendig av sikkerhetsutstyr for den enkelte turen, og informere deltakere om hva de selv må medbringe av utstyr. Komiteledere må melde inn til styret dersom det er behov for innkjøp av felles sikkerhetsutstyr til bruk for turledere.

Dugnad: På dugnader vil behovet for sikkerhetsutstyr ofte omfatte førstehjelpsutstyr og verneutstyr for arbeid i felt. Komitelederne må melde til styret dersom det er behov for innkjøp av felles sikkerhetsutstyr til bruk for dugnader.

Hytter: Sikkerhetsutstyr på hyttene omfatter bl.a. røykvarslere og utstyr for brannslukking. Leder av hyttekomiteen må melde inn til styret dersom det er behov for innkjøp av sikkerhetsutstyr til hyttene, jf håndbok for hyttedrift.

6. Rapport om avvik og varsling

Rapportering av uhell og nestenulykker

Hendelser som har medført uhell, mindre skader og nesten-ulykker ved turer, arrangementer og dugnadsarbeid, skal rapporteres til daglig leder, som informerer styreleder og komiteleder. Rapporten skal inneholde en kort oppsummering av hva som har hendt, hvordan hendelsen ble håndtert, og en vurdering av hva som eventuelt kunne vært gjort for å unngå uhellet eller redusere skaden. Rapporteringene skal brukes i internopplæring/erfaringsutveksling.

Varsling ved alvorlige ulykker eller dødsfall

Ved alvorlige ulykker og sykdom som innebærer varsling av nødetater (Brann 110, Politi 112, Ambulanse 113) **skal** styreleder og daglig leder i DNT Lillehammer varsles. Styreleder vurderer ut fra situasjonen om DNTs sentrale beredskapsgruppe skal varsles. DNTs krisetelefon: 21088090

Varslingsliste med telefonnummer og hovedregler for hva som skal gjøres i ulike situasjoner, er gitt i turleders kriseark.

Styreleder sørger for at det blir ført logg for iverksatte tiltak, og at det blir skrevet rapport etter hendelsen.

Styreleder har ansvar for oppfølging av skadede, pårørende og andre som ikke blir ivaretatt av nødetatene.